

Krigsarkivets rapport efter inspektion av arkivvården hos Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) i Linköping, den 5 maj 2009.

Närvaro: Se bilaga

Förelägganden

1. FOI ska fortsätta arbetet med att ta fram ett tillämpningsbeslut till RA-FS 1999:1, Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd om gallring av handlingar i statliga myndigheters forskningsverksamhet, och samtidigt fastställa regler för hur projekt- och forskningshandlingar hanteras och arkiveras.
2. FOI ska, i enlighet med RA-FS 1994:2, med ändring RA-FS 2003:2, Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd om upptagningar för automatisk databehandling, 5 kap., (från den 1 juli 2009 RA-FS 2009:1, Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd om elektroniska handlingar, 3-5 kap.), fastställa en plan för långtidslagring för personalrekryteringssystemet Easycruit och andra system som innehåller bevarandehandlingar.
3. FOI ska utarbeta ett tillämpningsbeslut till RA-FS 1991:6, med ändring RA-FS 1997:6, Riksarkivet föreskrifter och allmänna råd om gallring av handlingar av tillfällig eller ringa betydelse.

Krigsarkivet emotser en redogörelse för vidtagna eller planerade åtgärder avseende ovan uppräknade förelägganden *senast den 31 oktober 2009*.

Krigsarkivets sammanfattande synpunkter

Krigsarkivet har inspekterat arkivvården vid avdelningen för informationssystem i Linköping den 5 maj 2009. Inspektionen var väl förberedd och Krigsarkivet mottogs mycket tillmötesgående. Föregående inspektion ägde rum den 10 januari 2003.

Krigsarkivet har efter inspektion av samtliga delar av FOI, såväl den centrala ledningen i Kista som kontoren i Umeå och Linköping givit samma förelägganden gång efter gång. På flera punkter har en förbättring av arkivvården skett, vilket är mycket glädjande. Det går dock inte att komma ifrån intrycket av att utvecklingen på arkivområdet sker på ett ryckigt och föga planlagt sätt. På flera punkter finns allvarliga brister, inte minst vad gäller styrningen och redovisningen av projekt- och forskningshandlingar som utgör myndighetens kärnverksamhet. Förutom att inventera och redovisa myndighetens forskningshandlingar kommer man också under den närmaste tiden att ställas inför problemet att anpassa FOI:s arkivredovisning till Riksarkivets nya föreskrift RA-FS 2008:4.

Det är Krigsarkivets förhoppning att FOI, liksom övriga myndigheter under Forsvarsdepartementet redan gjort, finner ett sätt att erhålla kontinuerlig tillgång till arkivarietkompetens för att möta de krav som ställs i arkivlagen och i Riksarkivets författningar.

Inspektion

1. Forskningsavdelningen för informationssystem

De tidigare två Linköpingsavdelningarna, Sensorteknik och Ledningssystem, har slagits ihop till en avdelning kallad Informationssystem. Avdelningen ägnar sig åt allt från grundläggande forskning och datainsamlande till att ta fram färdiga lösningar inom avancerad teknik samt operativa metoder. De största kunderna är Försvarsmakten och Försvarets materielverk men även en del från det privata näringslivet. C:a 260 personer jobbar på avdelningen i Linköping och runt 40 till i Kista.

2. Forskningsstöd

Myndigheten arbetar efter en matrisorganisation och representanter för avdelningen för Forskningsstöd finns på alla orter. Avdelningens enheter levererar vissa givna tjänster efter interna uppdrag från forskningsavdelningarna. I Linköping finns personal från alla enheter inom Forskningsstödsavdelningen utom Affärsutveckling och juridik. Det betyder att enheterna för Ledningsstöd, Säkerhet, Dokumentation, IT, Teknik och fastighetsservice, Kommunikation, Försvar och internationellt samarbete, Personal samt Ekonomi är representerade i Linköping..

Två personer är anställda för personalenhetens räkning. De hanterar bl.a. personakter för all personal på orten. Här förvaras även avställda akter. Personakterna anses inte längre innehålla den samlade informationen för varje anställd eftersom mycket information förvaras i de olika digitala systemen. I original är det i stort sett endast anställningshandlingar och bevis på nya examina som förvaras där. Beslut rörande personal dokumenteras genom diarieförda föredragningslistor eller förhandlingsprotokoll och ligger som kopior i akten. Lönesystem är Palasso och man har ett system för rekrytering som kallas Easycruit. I ett rum förvaras tidkort som personalenheten är osäker på om de får gallra. Om det är motsvarande information som i tidrapportering så är gallringsfristen 2 år enligt Riksarkivets föreskrifter om gallring i personaladministrativa system, Palasso (RA-MS 2000:42)

Även ekonomienheten har två personer anställda. De hanterar forskningsprojektens ekonomi. Handlingar som kan gallras efter 10 år förvaras i god ordning i ett skåp på ett tjänsterum och är gallrade fram t.o.m. 1997. Ekonomisystem är Agresso. Dessutom används ett stödsystem för offerter och beställningar som kallas SKI.

3. Projekthandlingar

FOI utarbetade 2007 en projekthandbok med riktlinjer för myndighetens projektverksamhet. Samtidigt gjordes en mall för innehållsförteckningen i de projektpärmar som alla projektledare ska hålla. Sedan projektpärmarna började användas registreras fler och framförallt rätt projekthandlingar i diariet. I handboken finns flera noteringar om vilken information som måste dokumenteras (t.ex. projektplanering, budget, grunden till offererat pris och samlingsbeställningar) men inte var den ska bevaras. Det saknas fortfarande rutiner för hur projektpärmarna ska hanteras efter avslutat projekt och en heltäckande dokumenthanteringsplan för samtliga handlingar som uppstår inom myndighetens projekt. Denna brist har påpekats efter ett antal av Krigsarkivets arkivinspektioner.

Hantering av forskningshandlingar behandlas i RA-FS 1999:1, Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd om gallring av handlingar i statliga myndigheters forskningsverksamhet. FOI ska med utgångspunkt från dem upprätta ett tillämpningsbeslut för den interna hanteringen och arkiveringen av handlingar inom forskningsprojekt.

FOI har även internt upprättat en EU-handbok då det i vissa fall finns andra regler att följa när projekt drivs med EU-stöd. Även sådana regler ska ingå i en dokumenthanteringsplan över FOI:s projekt

4. KUPAL-projektet

Uppdraget att utveckla en digital kunskapsportal kommer från Försvarmakten. På sikt är portalen tänkt att möjliggöra utbyte och förmedling av kunskaper förvärvade inom Försvarmakten, Försvarets materielverk, Förvarshögskolan och FOI. Här ska information samlas rörande forskning och utveckling, insatser och övningar, stabspublikationer, försvarsmateriel, FM utvecklingsenheter, projekt, organisation, personer och klassificeringar, och portalen riktar sig till myndigheternas forskare, utvecklare och beställare. Än så länge används portalen mest av medarbetare inom FOI. År 2010 ska den färdigutvecklade portalen tas över av FMLOG. I uppdraget har inte ingått att ta ställning till arkivfrågorna.

5. Arkiv och arkivlokaler

Hos registrator förvaras öppna diarieförda handlingar i skåp. Öppna handlingar t.o.m. 2003 har levererats till slutarkivet i Kista. KrA vill understryka att skåp som inte har brandklass E 120 endast godtas om det finns rutiner för kontinuerlig överföring av handlingarna till brandsäker förvaring.

I det så kallade rapportvalvet förvaras överexemplar av alla hemliga rapporter sedan 50-talet och det som då kallades FOA 3. De är till försäljning vid förfrågan. Lokalen är tillsynes godkänd arkivlokal. Överexemplaren av öppna rapporter förvaras i en annan lokal.

I H-arkivet förvaras hemliga diarieförda handlingar fr.o.m. 2005. Tillväxten är c:a 5 boxar per år. Här förvaras även de s.k. UH-rapporterna. De utgör en egen serie men saknar register. Det anses inom myndigheten att titlarna inte får användas som sökbegrepp då de utgör hemliga uppgifter. I diariet registreras rapporten endast med missivet. FOI bör upprätta ett register för att även långsiktigt tillse att det finns sökmöjligheter in i beståndet, även efter att materialet en gång levereras till Krigsarkivet. Om titlarna kan sägas utgöra hemliga uppgifter i enlighet med Offentlighets- och sekretesslagen kan även registret sekretessbeläggas.

I H-arkivet förvaras även inköpshandlingar från 1995-1999, d.v.s. från tiden för Försvarets forskningsinstitut. En del av de handlingarna bör kunna gallras med hänvisning till Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd om gallring och återlämnande av handlingar vid upphandling RA-FS 2004:2, ändrad 2006:6 samt Riksarkivets allmänna råd om gallring och annan arkivhantering vid upphandling hos myndigheter under Försvarsdepartementet, RA-MS 2007:1

Pärmar med oidentifierade handlingar står i en hylla. Innehållet bör bestämmas för att

sedan antingen ordnas och förtecknas eller gallras.

Datum som ovan

Lisan Nissar Borg
Arkivarie